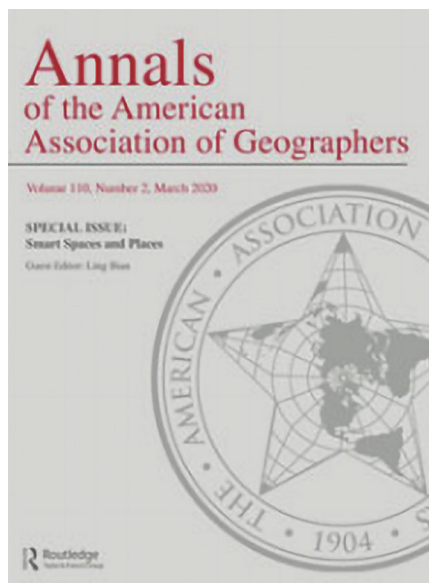

ANNALS OF THE AMERICAN ASSOCIATION OF GEOGRAPHERS POSVETIO JEDAN BROJ PAMETNIM PROSTORIMA I MJESTIMA

Časopis *Annals of the American Association of Geographers* posvetio je broj 2 iz 2020. pametnim prostorima i mjestima (*Smart Spaces and Places*). Uvodni prilog napisala je jedna od urednica Ling Bian (Bian 2020), a u časopis je uvršten 21 članak. Želja je bila dati teorijski, metodološki i empirijski doprinos u odgovoru na pitanja kako prostor i mjesta učiniti “pametnim” te kako to utječe na način na koji mi uočavamo, analiziramo i vizualiziramo prostore i mjesta. Svi članci pripadaju u jednu od ove četiri tematske kategorije: (1) prostori, mjesta i pamet; (2) analitička pamet; (3) kritička pamet; i (4) pametna održivost i politika.

Pametne tehnologije (*smart technologies*) brzo su napredovale u cijelom našem društvu širom svijeta (npr. autonomna vozila, pametna energija, pametno zdravlje, pametni život, pametni gradovi, pametno okruženje, pametno društvo). Takav razvoj omogućio je veliki broj istodobnih pokretača, kao što su novi podaci dobiveni iz društvenih medija (npr. Twitter), senzori (bespilotne letjelice, pametni telefoni) i novo stvo-

rena računalna infrastruktura (npr. računalstvo u oblaku).

U jednom od članaka iz skupine (1) autori ističu da je kritički pregled prostora i mjesta od presudne važnosti za suočavanje s pametnim izazovom. Raspravljaju o četiri dualna okvira prostor – mjesto: apsolutni prostor (lokacija), relativni prostor (lokalizam), relacijski prostor (identitet mjesta i dinamika) i mentalni prostor (osjećaj za mjesto).

U člancima iz skupine (2) naglašava se, među ostalim, da su pametni senzori potaknuli iskorištavanje novih metoda u masovnom prikupljanju podataka da bi se dobile bitne informacije o pojavama koje do sada nisu bile poznate.

U pet članaka iz skupine (3) autori tvrde da su pametne tehnologije pojačale dominantnu ideologiju koja oblikuje prostore i mjesta. Ta ideologija dobila je novu moć s neoliberalnim urbanizmom, gdje pametne tehnologije vode tehnokratskoj urbanoj upravi, tokenizaciji gradana i reprodukciji kapitalizma.

U člancima iz skupine (4) naglašava se da pametna tehnologija prodire u sve aspekte našeg života, uključujući održivu energiju, hranu, promet i digitalne infrastrukturne sustave. Primjena pametnih sustava mogla bi donijeti mnoštvo koristi, ali zahtijeva sagledavanje s više strana, a može imati znatne posljedice za razvoj učinkovitih politika.

Literatura

Bian, L. (2020): Introduction: Smart Spaces and Places, *Annals of the American Association of Geographers*, 110, 2, 335–338,

DOI: 10.1080/24694452.2019.1702810, (14. 3. 2020.).